

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*, s. 134.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g01-shoot-d1e34888/facsimile.pdf> (tilgået 02. august 2024)

Anvendt udgave: *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

et godt Ord, er det nemlig den Hensigt, at det ikke er passende at sige at udvise et Udsagn.

Reiser: Hvor jeg tillader mig at foreskjæde et Par Ord i denne Sag, da er det, først jeg ikke vil, det skal være uindvigtigt, at det er noget Ubeslutsomt, som kendes om; thi hvad der angaar vort Medlemskab er ikke uafvendigt. De 2 Forslag findes at gaae til de 2 Hverligheder, som vel neppe ville finde Forsamlingsens Bifald. Det første vil blivende alle de fremmede Ord, vil altsaa snarere at Tilbagegaae end et fremtidigt med det Raad, ved hvilket man haaber det ganske Sprog bekræft fra det fremmede. Et saadant Tilbagegaae vil vel neppe billiges paa en Tid, da saa mangen Sag har været sig for at handle Medlemskabets Ret. Det andet Forslag vil, at man ved et Slags Overførelse naar skal frigjøre sig fra alle fremmede Ord, hvorved man kan vil opnaae at faar daarlige danske Ord, og derved faae Sproget ligesaafuldt forbedret som ved de fremmede. Men midt imellem begge Hverligheder ligger, hvad den ærede Rigsdagsmand selv følger den agtsværdige Straalen hos Udsædets Medlemmer i Udsædets af Forretningstidene. Det er netop paa denne Vel, jeg ønsker man skal blive, og paa en naturlig Maade ad denne Vel stræbe for ind mod Medlemskabets Beskrivelse fra det fremmede. Men netop først jeg ønsker denne Vel, man al er saaret ind paa, tilføjet, man jeg fremaae begge de Hverligheder, der ere brugte i Forslag.

Flere Stemmer: Afslutning! Afslutning!

Udsagn: Jeg vil tillade mig at udtale mig Ordet for at henstille til Forsamlingen, om den ikke vilde det blot passende her at foretage et Spørgsmaal som det foreliggende og anser det som et Udbrud af Forsamlings Tid at gøre en Diskussion om endelrørende Udsagn. Jeg vil derfor henstille til den ærede Responsent, om han ikke maatte være villig til at tage sit Forslag tilbage, nu da Comiteens Omærkelighed er henvendt paa hvad der tilføjet med det stillede Anvendement. Skulde han ikke være villig her til, da man jeg beslaage, at Forretningstidene endnu ikke er traadt i Kraft, idet jeg da, overensstemmende med § 18, vilde paasætte Afslutning.

Bisby: Ved Hensyn til hvad her er ytret og efter den Mening, som i Forsamlingen har gjort sig gjældende, tror jeg at burde forfalde de af mig stillede Anvendement, med Undtagelse af, at Ordet „Udsagn“ ombyttes med „Udsagn“. Det kan jeg ikke frastaae.

Reiser: Jeg foreskæder, at det vedtages uden Afstemning.

Schacht: Ordet „Udsagn“ har altid paa mig gjort en afstødt Virkning, og jeg har idag hørt Feilighed til at tale med en af vore berømteste Sprogforfattere, som erklærede, at det vel har været gjort Forsøg paa at indføre dette Ord i Sproget fra det Tydske, men at Sprogets Genius hidtil har afværet det, og man vil saaledes, ved nu at optage det, gjøre Vold paa dette.

Flere Stemmer: Afslutning! Afslutning!

Maand: Er det da Meningen, at der kun er Spørgsmaal om Ordet „Udsagn“ i Hensyn til „Udsagn“ eller skal ogsaa Ordet „Comite“ kunne sættes i Hensyn til dette Udsagn?

Bisby: Ja det var min Mening.

Orsted: Naar det kunde overføres til Comiteen at bestemme, om Udsagnet „Comite“ eller „Udsagn“ skal benyttes.

Sammerich: Alle Stemmer heri Sagen synes at samle sig om, at Ordet „Udsagn“ skal stedes ud.

Formanden: Altsaa vil det være at sætte under Afstemning, om Ordet „Udsagn“ skal tilføjes eller ikke.

Bisby: Det kunde maaskee overføres til Comiteen, hvilket Udsagn der skal sættes i Hensyn til Ordet „Udsagn“.

Magreen-Høising: Jeg maa bemærke, at Comiteen selv ikke mere er i Bifald.

Formanden: Jeg vil altsaa sætte det under Afstemning, om Ordet „Udsagn“ skal tilføjes eller ikke.

Ved den derpaa følgende Afstemning blev dette Spørgsmaal besvaret denagtede med 125 Stemmer mod 11.

Formanden havde derpaa Ordet, efter først at have meddeelt Forsamlingen, at Dagordenen for det følgende Møde var saaledes bestemt:

- 1) Beslutning af det i Sore Amts 6te District indkomne Bølg, efter de nærmere Oplysninger, som i Henhold til Forsamlingsens Beslutning være indkomne fra Valgbeskyrrelsen.
- 2) Bølg af Forsamlingsens Embedsmænd.
- 3) Beretningen af Forsamlingsens Medlemmer i Hverlighederne, og
- 4) Læremidlerne Høist Forslag angaaende Beskrivelse af en Comite til at modtage Regeringens Meddelelser angaaende de forskellige Høist.

Tiende Møde.

Torsdag den 2den November.

Forhandlingsprotocollen for de niende foregaaende Møder blev oplæst.

Efter Dagordenen blev først foretaget Afgjørelsen af det i Sore Amts 6te District indkomne Bølg om Bifald.

Ledsgeren, **Magreen-Høising**, tog først Ordet saaledes:

Det vil være i Forsamlingsens Ordning, at Afgjørelsen af dette Spørgsmaal blev oplæst, indtil man havde indtaget nærmere Oplysninger fra Valgbeskyrrelsen for Sore Amts 6te District i Anledning af en indkommen Klage vedrørende en mangelfuld Beskrivelse om Indføringstiden for Bølgene og vedrørende selve Valghandlingen, idet der nemlig skulde være modtaget Stemmer fra flere Personer, som ikke personligen havde været tilstede ved denne. Forsamlingen har nu gjennem Justitsministeriet modtaget en Skrivelse fra Valgbeskyrrelsen, som jeg vil tillade mig at oplæse, da det vil være den bedste Maade at sætte Forsamlingen i Kundskab om Alt, hvad der henhører til Sagens Realitet og de Oplysninger, som Valgbeskyrrelsen giver med Hensyn til de fremsatte Anker. Skrivelsen lyder saaledes:

„Det høje Justitsministerium har i særdeleshed været Skrivelse af 2de denne Maaned udsendt sig Erklæring fra undertegnede Valgbeskyrrelse for Sore Amts 6te District i Anledning af en til Justitsministeriet indsendt Klage, vedrørende mangelfuld Beskrivelse om Indføringstiden for vedkommende Bølgere i bemeldte District, vedrørende selve Valghandlingen sammesteds. Vore Dyringer ere forlangte saavel om Andragendet i det Høje, som med Hensyn til de i Klagen gjorte Paastaaender, den ene, at endel Bølgere ikke personligen vore mødte paa Valgdagen, men at deres Stemmer ikke desto mindre blev tilførte Valgprotocollen i Hævet af Pastor Veisen; den anden, at en hollandske Goddejer i Districtet skal have ladet en fremværende Mand's Stemmeret gjælde for Bølsen og saaledes tilføre Protocollen.“

God nu Andragendet i det Høje angaar, da maa vi ansee det for et Bølg af Uretligheder og Uvandskeber; at udpege enhver af disse vil man vistnok ifølge det Reklamationsfæde uforbundet; kun skulle vi hovedsagelig bemærke, at vi maa ansee mange eller demindste flere af Underretterne for vægte, ligesom det har været os, at næsten alle Underretter, efter Alt, hvad man kan se, ere udfyldte med en Gaaned; saameget er vist, at flere af dem, hvis Navne ere underfødte, paa Forspørgslet have nægtet at frede Klagen og at have underfødret samme, og vi maa være forsikrede om, at en streng upartisk Undersøgelse af Sagen vil føde til et mærkeligt Resultat, vedrørende Hensyn til Klagen's Oprindelse, vedrørende Hensyn til flere Personligheder, hvis Navne ere undertegnede. Der er flere Forspørgslet hos 4 Personer, men ingen af disse have ved Høist sig enten at have læst Klagen eller underfødret samme, og en frivillig Erklæring er modtaget fra tre andre, som have protesteret imod de i Klagen paastaaende, Underretterses Udsagn. Vi skulde blot med Hensyn til de Paastaaende af Laarborgs Sognd bemærke, at ingen af dem undtagen Niels Peter Christen har ladet sig indtage som Bølgere, uagtet Indføringsdagen for Bølgene